

Eduskunnan liittyminen Euroopan parlamenttien välisen avaruuskonferenssin täysjäseneksi ja eduskunnan valtuuskunnan kokoonpanosta päättäminen

Esitys

Eduskunnan työjärjestyksen 6 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaan puhemiesneuvosto päättää tarvittaessa muusta kuin 10 §:ssä tarkoitettusta edustajien osallistumisesta kansainväliseen yhteistyöhön ja antaa siitä yleisohjeita.

Puhemiesneuvostolle esitetään, että

- eduskunta hakee Euroopan parlamenttien välisen avaruuskonferenssi EISC:n (European Interparliamentary Space Conference) täysjäsenyyttä vuonna 2024,
- eduskunnan valtuuskunta konferenssin täysistuntoon ja työryhmiin (jäljempänä EISC-valtuuskunta) muodostetaan vaalikaudeksi asetettavan pysyvän valtuuskunnan asettamisen sijaan tapahtumakohtaisesti ensisijaisesti suuren valiokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, puolustusvaliokunnan, talousvaliokunnan ja tulevaisuusvaliokunnan jäsenistä, ja
- puhemiesneuvosto antaa seuraavat yleisohjeet:
 1. EISC-valtuuskunnassa voi olla enintään viisi jäsentä.
 2. EISC-valtuuskunnan toimintaan sovelletaan valiokuntaoppaan periaatteita valiokunnan ulkomaanmatkoista (s. 180).
 3. Kukin valiokunta voi nimetä keskuudestaan edustajan EISC-valtuuskuntaan.
 4. EISC-valtuuskunnassa voi olla useampi edustaja samasta valiokunnasta, mikäli valtuuskuntaan ei ole esitetty edustajaa kaikista valiokunnista.
 5. EISC-valtuuskuntaa johtaa liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja. Mikäli liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja ei ole EISC-valtuuskunnan jäsen, EISC-valtuuskuntaa johtaa sen iältään vanhin jäsen.
 6. EISC-valtuuskunnan jäsen antaa toiminnastaan suullisen raportin sille valiokunnalle, jonka jäsen hän on.
 7. EISC-valtuuskunnan sihteeripalveluista vastaa eduskunnan EU-sihteeristö ja liikenne- ja viestintävaliokunnan kanslia.

Taustatiedot

Euroopan parlamenttien välinen avaruuskonferenssi EISC perustettiin vuonna 1999. Parlamentaarisesta yhteistyöelimen tavoitteena on edistää kansallisten parlamenttien välistä keskustelua Euroopan avaruusalan keskeisistä kysymyksistä.

Konferenssin täysistunto kokoontuu kerran vuodessa ja siellä hyväksytään päätelmät konferenssin tuloksista. Täysistunnon aikana järjestetään myös erillinen valtuuskuntien johtajien kokous. Täysistunnon lisäksi konferenssi voi toimia työryhmäkokoonpanossa täysistuntojen välillä.

Konferenssilla ei ole sääntömääräisesti kiertävää puheenjohtajuutta, vaan vuosittainen puheenjohtajuus perustuu vapaaehtoisuuteen. Luxemburgin alahuone toimii EISC:n puheenjohtajana vuonna 2024.

EISC-puheenjohtajan tukena EISC:llä on erillinen sihteeristö. EISC:n sihteeristönä toimii Euroopan avaruuspolitiikan instituutti ESPI (European Space Policy Institute). ESPI on Itävallassa sijaitseva ja sen lainsäädännön alainen avaruusalan aivoriihi. ESPI:n tarkoituksena on kehittää eurooppalaista avaruuspolitiikkaa ja tukea Euroopan avaruusvalmiuksien kehittämistä. Sen jäsenpohjaan kuuluu eurooppalaisia avaruusjärjestöjä ja alan toimijoita (mm. Euroopan komissio ja the European Operational Satellite Agency). Puheenjohtajaparlamentin harkinnassa on, kuinka paljon se tukeutuu puheenjohtajuuskautellaan ESPI:in.

Hakuprosessi

EISC:n täysjäsenyyttä voi hakea sellainen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan avaruusjärjestö ESA:aan (European Space Agency) kuuluvan maan kansallinen parlamentti/kamari, jossa toimii avaruusasioita käsittelevä parlamentaarinen elin. Jäsenhakemus tehdään EISC-puheenjohtajalle, se toimitetaan täysjäsenille ja hyväksytään seuraavassa täysistunnossa läsnä olevien täysjäsenien toimesta. Täysjäseniä ovat tällä hetkellä seuraavat maat: Itävalta, Belgia, Tšekki, Eesti, Ranska, Saksa, Italia, Luxembourg, Puola, Romania, Espanja, Unkari, Norja ja Yhdistyneet kuningaskunnat.

Konferenssilla voi olla myös tarkkailijajäseniä. Konferenssin ainoana tarkkailijajäsenenä on edelleen Venäjä, mutta se ei ole osallistunut kokouksiin tai ollut muutoinkaan aktiivinen konferenssissa vuosiin.

EISC-konferenssin merkitys eduskuntatyössä

Avaruustoiminnan sääntely kuuluu eduskunnassa usean valiokunnan toimialalle. Erityisesti suuri valiokunta, liikenne- ja viestintävaliokunta, puolustusvaliokunta, talousvaliokunta ja tulevaisuusvaliokunta käsittelevät EU-avaruuspolitiikan kysymyksiä. EISC-konferenssin täysjäsenyyden voidaan katsoa tukevan eduskuntatyötä ja valiokuntien toimintaa. Täysjäsenen eduskunta voi lähettää täysistuntoon ja työryhmiin valtuuskunnan, osallistua täysimääräisesti keskusteluun ja päätelmien laatimiseen ja ottaa vastuulleen konferenssin puheenjohtajuuskauden.

Avaruustoiminnan sääntelyllä on aikaisempaa suurempi yhteiskunnallinen ja turvallisuuspoliittinen merkitys. Avaruustoimiala ja sen geopoliittinen toimintaympäristö ovat muuttuneet merkittävästi viime vuosien aikana. Tämä näkyy myös Euroopan unionin toiminnassa. Uuden Euroopan komission odotetaan antavan esityksen EU:n avaruuslainsäädännöksi, jolla avaruusalan toimintaympäristö EU-tasolla pyritään sääntelemään kattavasti. Vastaavaa lainsäädäntöä ei ole säädetty EU:n kumppani- tai kilpailijamaissa.

Kustannusvaikutukset

Viisijäsenisen valtuuskunnan matkakustannusten arvioidaan olevan vuositasolla noin 14 000 euroa (noin 7 000 euroa tapahtumaa kohden), mikäli täysilukuinen valtuuskunta osallistuisi molempiin puheenjohtajuuskauden tapahtumiin (työryhmä ja konferenssi). Eduskunnan EISC-toiminnan ollessa vielä vakiintumatonta, esityksenä on, että kukin valiokunta vastaisi itse jäsenensä matkakustannuksista kulloisenkin matkabudjettinsa puitteissa.

Tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista tehdä päätöstä mahdollisesta eduskunnan vastuulla olevasta EISC-puheenjohtajuuskaudesta, jolloin eduskunnan järjestelyvastuulla olisi kaksi n. 100 osallistujan tapahtumaa. Viimeistään eduskunta voisi toimia EISC-puheenjohtajana vuonna 2033 Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella, jolloin eduskunta joka tapauksessa vastaa EU-puheenjohtajuuskausien parlamentaarisen ulottuvuuden toimintojen ja tilaisuuksien järjestelyistä. Mikäli eduskuntaa pyydetäisiin tätä ennen toimimaan EISC-puheenjohtajana tai joku edellä mainituista valiokunnista esittäisi puheenjohtajuutta, tästä tehdään erillinen esitys puhemiesneuvostolle. Puheenjohtajuuskauden kustannukset ovat arviolta noin 35 000 euroa (täysistunto ja työryhmä).

[Liitteet: EISC:n perustamiskirja](#)
